

S. PATYRA

OCENA MOŻLIWOŚCI STOSOWANIA ZIELONKI NOSTRZYKA
BIAŁEGO JAKO PASZY DLA OWIEC

Z Katedry Fizjologii Zwierząt Wydziału Weterynaryjnego W. S. R. w Lublinie
Kierownik: prof. dr *W. Hołobut*

Nostrzyk znajduje coraz szersze zastosowanie jako pasza dla zwierząt domowych, szczególnie dla owiec i bydła. Pasza nostrzykowa może być stosowana w formie pastwisk, zielonek, siana i kiszzonek. Jednak u zwierząt

domowych, podczas żywienia nostrzykiem, stwierdzono niejednokrotnie masowe objawy zatruc o charakterystycznych objawach. Zatrucia te nazywane chorobą słodkiej koniczyny. Szkodliwe działanie nostrzyka, przypisywane znajdującej się w nim kumarynie lub jej pochodnej dwukumarolowi. Rozbieżne dane, dotyczące toksycznego działania kumaryny, powodują, że nostrzyk mimo wysokiej wartości pastewnej nie jest u nas stosowany na szerszą skalę, jako pasza dla zwierząt.

W przeprowadzonych doświadczeniach użyto nostrzyka białego, w postaci zielonki, w takiej fazie wegetacji, w której wykluczone było powstanie dwukumarolu, ażeby uchwycić ewentualne zmiany, które mogłaby dać u zwierzęcia sama kumaryna. Obserwacje były prowadzone na czterech grupach owiec, z których jedną grupę żywiono wyłącznie zielonką nostrzykową, drugą i trzecią mieszanką lucernowo-nostrzykową, a czwartą zielonką lucernową.

Na podstawie otrzymanych wyników, po przeprowadzeniu analizy statystycznej, stwierdzono, że żywienie wyłącznie zielonką nostrzykową, przy dawce kumaryny 0,13 g/kg dziennie, powoduje upośledzenie syntezy albumin, α - i β -globulin, zmniejszenie ilości krwinek czerwonych i hemoglobiny, krótkotrwałe przedłużenie czasu protrombinowego, pojawienie się białka w moczu oraz okresowe przyspieszenie opadu.

Żywienie zielonką lucernowo-nostrzykową w stosunku 1,0 do 2,5, przy dawce kumaryny 0,09 g/kg dziennie, powoduje upośledzenie syntezy albumin i pojawienie się niewielkich ilości białka w moczu.

Natomiast żywienie zielonką lucernowo-nostrzykową w stosunku 2,0 do 1,5, przy dawce kumaryny 0,057 g/kg dziennie, nie powoduje żadnego uchwytne go działania szkodliwego, a nawet w pewnym stopniu ma miejsce zwiększenie syntezy niektórych frakcji białkowych w surowicy krwi, w porównaniu z grupą, żywioną zielonką lucernową.

Na podstawie szczegółowej analizy ilości podawanej karmy i stosunków wagowych, poszczególnych grup owiec, stwierdzono, że zielonka nostrzykowa przedstawia podobną wartość karmową jak pasza lucernowa i jest ona chętnie zjadana przez owce.

Chociaż w okresie obserwacyjnym u żadnej z grup doświadczalnych nie stwierdzono uchwytne go zmian w klinicznych badaniach fizykalnych, to jednak wskutek pewnych ujemnych przesunięć w niektórych układach krwi, przy dawce kumaryny 0,13 g/kg i 0,09 g/kg dziennie, tylko żywienie zielonką lucernowo-nostrzykową w stosunku 2,0 do 1,5, przy dawce kumaryny 0,057 g/kg dziennie, można stosować bez zastrzeżeń.